

FAX

Send to: COUR EUROPEENNE des DROITS de l'HOMME Son Excellence Monsieur Sir Nicolas BRATZA President de la COUR E.D.H Son Excellence Monsieur Josep Casadevall Vice-president de la COUR E.D.H	From: Antonie Popescu, av. Ionut Matei, av. Roumanie
Reff: Requête no 10425/09 Acatrinei et 71 autres requetes c. Roumanie	Date: Total pages:
Office location: Strasbourg, Palais des Droits de l'Homme	Office location: Str.
Fax number: +33(0) 388 4127 30	Phone number: Fax number :

Excelentele Voastre,

Potrivit dispozitiei anterioare a Curtii, Va prezentam mai jos punctul nostru de vedere cu privire la observatiile asupra admisibilitatii fondului cererii, formulate de Guvernul parat.

Va rugam sa dispuneti, in suplimentarea probatoriului, si atasarea dosarului conex, Sandru c. Romania, privind Revolutia din Timisoara (Cererea nr. 22465/03).

1. Va rugam sa observati ca acest caz dedus judecatii, ca urmare a plangerii introduse in temeiul art.34 din Conventie, este fara precedent in istoria Curtii Europene a Drepturilor Omului, referindu-se la cea mai grava crima comisa, in timp de pace, in istoria recenta a Europei.

2. Faptul ca acest caz este fara precedent in istoria Curtii, ne determina sa nu facem neaparat referiri directe la jurisprudenta Curtii si nici la decizii interne. Totusi, data fiind legatura stransa cu evenimentele din decembrie 1989, prin cauze si prin autori, intelegem sa facem referire in sustinerea acestei cereri la constatările si aprecierile Curtii in cauza *Maries (I)*, *Vlase* si *Asociatia 21 Decembrie c. Romaniei*, recent solutionata.

3. Jurisprudenta CEDO confirma ca orice fapta infractionala trebuie cercetata de catre autoritatile indrituite; cu atat mai mult cu cat au existat morti si raniti, rele tratamente, administrate de catre forte armate si politienesti unor cetateni care manifestau non-violent - era obligatia Statului parat de a interveni si de a pune in aplicare mecanismele judiciare pentru descoperirea autorilor, stabilirea vinovatiei si aplicarea sanctiunilor si a pedepselor prevazute de lege, inlauntrul unui termen rezonabil.

4. Era obligatia Statului de a reactiona cu promptitudine și fără întârzieri inutile pentru a preveni orice apariția de toleranță la acte ilegale sau complicitate". De altfel, coruptia tot mai extinsa in

Romania, era vazuta de experti internationali, ca fiind generata de lipsa reformei si pasivitatea Justitiei, in lamurirea unor aspecte si momente fundamentale ale istoriei recente.

5. De asemenea, legea romana a consacrat principiul rolului activ chiar in **art. 4 din Codul de Procedura Penala care dispune ca** "Organele de urmarire penala si instantele de judecata sunt obligate sa aiba rol activ in desfasurarea procesului penal."

6. Pe de alta parte, de principiu, actiunea penala este o actiune publica, apartine statului, este un drept regal si o obligatie fata de cetateni, in respectul fata de lege, astfel incat **procurorii care au instrumentat dosarele penale aveau obligatia sa identifice partile vatamate, sa constate prejudiciul, sa-l evalueze, sa sustina constituirea celor vatamati, ca parte civila in proces.**

Constituirea ca parte civila, potrivit dreptului intern, este posibila, conform art.15 alin.2 din Codul de Procedura Penala al Romaniei, pana la citirea actului de sesizare a instantei de judecata.

7. Cu privire la incalcarea Conventiei va rugam sa observati, in primul rand, ca violentele aplicate de agentii statului se pot analiza ca o incalcare a art. 2 din Conventie, si atunci cand nu exista deces al victimei, dar gradul si tipul fortei folosite demonstreaza intentia neechivoca de a ucide.

8. Curtea a retinut in practica sa constanta ca obligatia de a proteja viata, impusa de art. 2 din Conventie, necesita implicit ca o forma de ancheta oficiala adecvata si efectiv sa fie desfasurata atunci cand folosirea fortei letale impotriva unei persoane i-a pus acesteia viata in pericol.

9. In prezenta cauza, va rugam sa luati act de faptul ca o parte dintre reclamanti sunt sotul/sotia/copiii/parintii unor manifestati anticomunisti ucisi in timpul Revolutiei de la Timisoara, iar ceilalti reclamanti au fost grav raniti de gloante in cursul acestor evenimente. Daca raspunderea penala a persoanelor care au recurs la forta nu este vizata de procedura in temeiul Conventiei, nu se contesta faptul ca, in decembrie 1989, agentii statului au folosit la Timisoara arme de foc pentru reprimarea manifestatiilor anticomuniste, omorand mai multe zeci de persoane si ranind grav alte cateva sute.

10. Prin urmare, tinand seama de folosirea considerabila a fortei letale impotriva populatiei civile care manifesta in 1989 la Timisoara, consideram ca art. 2, sub aspect procedural, se aplica tuturor reclamantilor.

11. Reclamantii sustin ca ancheta declansata in urma represiunii manifestatiilor anticomuniste de la Timisoara nu a permis stabilirea cu promptitudine a raspunderii cu privire la decesul sotului/tatalui/fiului si la ranirea celorlalti. Procedura nu s-a desfasurat in mod corect deoarece, din cauza pozitiei acuzaților in cadrul noii puteri instaurate in Romania dupa 1989, autoritatile s-au aratat reticente cu privire la instrumentarea cauzei.

12. Astfel, in cazul in care obstacole sau dificultati impiedica evolutia unei anchete intr-o situatie deosebita, consideram ca reactia prompta a autoritatilor este capitala pentru pastrarea increderii publicului si adeziunea la statul de drept. Obligatia statului in ceea ce priveste art. 2 din Conventie nu poate fi considerata satisfacuta decat daca mecanismele de protectie prevazute in dreptul intern functioneaza efectiv, ceea ce presupune o examinare prompta a cauzei si fara intarzieri inutile. Orice carenta a anchetei care ii slabește capacitatea de stabilire a circumstanțelor speței sau de identificare a responsabililor riscă să conducă la concluzia că nu prezintă nivelul de eficiență necesar.

13. In ceea ce priveste dezdaunarea unora dintre reclamanti in cadrul procedurii interne, consideram ca aceste sume nu ii privează pe reclamanti de calitatea lor de victime ale unei incalcari a Conventiei, in sensul art. 34 din Conventie.

14. Astfel, pe de o parte, acordarea acestor sume nu a reprezentat rezultatul unei solutii amiabile a cauzei acceptate de reclamanti, si, pe de alta parte, calitatea de „victimă” se poate pierde doar daca autoritatile nationale au recunoscut, in mod explicit sau in esenta, iar apoi au reparat incalcarea Conventiei.

15. Sumele acodate de instantele nationale nu vizau repararea neplăcerilor si a incertitudinii care rezulta din desfasurarea anchetei, ci aveau ca scop despăgubirea reclamantilor pentru pierderile materiale suferite ca urmare a atingerii aduse integritatii lor fizice sau celei a apropiatilor lor si sa

compenseze prejudiciul moral, consecință directă a acestei atingeri. În plus, în niciun moment autoritățile interne nu au recunoscut, în mod explicit sau în esență, vreo deficiență a anchetei.

16. Prin urmare, considerăm că, reclamantii sunt victime în ceea ce privește capătul de cerere întemeiat pe art. 2 din Convenție sub aspect procedural.

17. Dreptul la un proces echitabil constituie una din componentele principiului asigurării proeminentei dreptului într-o societate democratică. În același timp, dreptul la un proces echitabil este o componentă esențială a altui principiu fundamental care rezultă din principiile Convenției puse în aplicare în jurisprudența organelor sale, anume acela al afirmării unei ordini publice europene a drepturilor omului.

18. În cadrul acestei ordini publice specifice, statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în art. 6 au acest scop: efectivitatea dreptului la un proces echitabil. Din acest punct de vedere textul impune statelor o obligație de rezultat: ele au latitudinea adoptării, în ordinea juridică internă a acelor măsuri corespunzătoare, deci a mijloacelor necesare realizării acestei obligații.

19. Astfel, Curții Europene îi revine sarcina de a examina dacă soluțiile alese de statele contractante în acest domeniu conduc la rezultatele care în litigiile ajunse în fața ei sunt compatibile cu dispozițiile Convenției și asigură îndeplinirea obiectivelor sale.

20. În sens larg, dreptul la un proces echitabil cuprinde toate garanțiile pe care le instituie art. 6 paragraf 1 și anume, dreptul unei persoane de a fi judecată în mod echitabil de un tribunal independent și imparțial, în mod public și într-un termen rezonabil.

21. Caracterul efectiv al dreptului de acces la un tribunal impune ca exercitiul său să nu fie afectat de existența unor obstacole sau impedimente de drept ori de fapt, ceea ce ar fi de natură să pună în discuție însăși substanța sa.

22. Potrivit practicii sale constante, Curtea apreciază că art. 13 din Convenție garantează existența în dreptul intern a unei căi de atac care să permită prevalarea drepturilor și libertăților din Convenție, astfel cum sunt consacrate în aceasta. Prin urmare, această dispoziție are drept consecință impunerea unei căi de atac interne care permite instanței naționale competente să se pronunțe cu privire la conținutul unei plângeri credibile întemeiate pe Convenție și să ofere măsurile de reparație corespunzătoare, chiar dacă statele contractante beneficiază de o anumită marjă de apreciere cu privire la modul de a se conforma obligațiilor impuse de acesta.

23. Călea de atac prevăzută de art. 13 din Convenție trebuie să fie efectivă atât în practică, cât și în drept, în sensul că exercitarea acesteia nu trebuie să fie împiedicată în mod nejustificat de actele sau omisiunile autorităților din statul parat.

IN CONCLUZIE

Urmează să respingem susținerile nefondate ale Guvernului parat și, pentru motivele arătate, să admitem cererea noastră :

sa constatați violarea Convenției așa cum s-a aratat în precedent.

De asemenea, formulăm și atasăm și cereri de dezaunare în raport de prejudiciul înregistrat.